

SAMEN
VOOR

KORTE KETEN

Kies voor lokaal,
vers en eerlijk
bij de boer(in)
in je buurt

TIPS & VERHALEN

Provincie
Antwerpen

Namens de deputatie
Kathleen Helsen, gedeputeerde voor Landbouw en Plattelandsbeleid

Copyright foto's: Tom Cornille

Dit is een campagne van provincie Antwerpen.

Met veel dank aan iedereen die een getuigenis met ons deelde. Deze oproep werd gelanceerd tijdens de Week van de Korte Keten 2022.

Vragen over het korte keten-beleid van provincie Antwerpen?

Mail naar korteketen@provincieantwerpen.be
of neem een kijkje: www.provincieantwerpen.be/korteketen

V.U.: Kris Van Nieuwenhove, provincie Antwerpen, Koningin Elisabethlei 22, 2018 Antwerpen

D/2022/0180/25

INHOUDSOPGAVE

Wat is korte keten?	4
Kort je voedselketen in: stap voor stap	5

VERHALEN

ANNELIES kiest met haar aankopen voor toekomst.....	6
JÚLIO steunt korte keten met zijn tapasbar.....	7
SUZY & ANNEMIE kopen bewust en budget-vriendelijk.....	8
ELIE vond als nieuwkomer de weg naar korte keten.....	10
TARA op zoek naar haalbare korte keten-opties.....	11
ANNEMIE & PETER maken tijd voor boodschappen bij de boer.....	12
GEERT korte keten ondanks obstakels.....	13
RONNY voelt zich betrokken in de korte keten.....	14
SILKE wil korte keten stimuleren bij haar leerlingen.....	15
ELS vindt alles wat ze nodig heeft in de hoefwinkel.....	16
KATHLEEN leerde korte keten kennen door haar werk.....	17
LEO herkent de smaak van zijn jeugd in de korte keten.....	18
KARLIEN combineert korte keten met een gezinswandeling.....	19

WAT IS KORTE KETEN?

Korte keten, dat is lokale producten kopen, zo rechtstreeks mogelijk van de boer(in). Je aankopen zijn daardoor vers, lekker, met veel zorg gemaakt én geven een eerlijk loon voor de producent.

Naast handige tips over hoe je met korte keten begint, lees je hoe en waarom anderen er kopen. Of beter gezegd: hoe ook zij op zoek zijn.

Neem dit boekje mee naar huis en lees de verhalen terwijl je avondeten in de oven suddert, je ergens onderweg bent of gezellig in de zetel zit.

KORT JE VOEDSELKETEN IN

- 1** Kijk op www.rechtvanbijdeboer.be voor verkooppunten in je buurt. Je vindt korte keten-producten in hoeve winkels, buurtwinkels of automaten, op markten, via online platformen, in zelfpluktuinen...
- 2** Ga langs bij een verkooppunt waarvan het aanbod je aanspreekt en dat voor jou bereikbaar is. Heb je vragen? Spreek de verko(o)p(st)er aan.
- 3** Heb je een goed adres gevonden? Maak er een gewoonte van om regelmatig langs te gaan!

Laat je inspireren door Annelies, Júlio en andere korte keten-kopers!

ANNELIES

KIEST MET HAAR AANKOPEN
VOOR TOEKOMST

Ik geloof in kleine, lokale boeren die duurzaam telen. Dat is de toekomst voor mij. Ik geloof in een balans tussen natuur en landbouw. Ik ben zelf ooit begonnen met een permacultuur-tuin, maar dat was niet vanzelfsprekend! Daarna stapten we over naar een zelfpluktuin, maar in de modder ploeteren, dat was ook niet altijd ideaal. Uiteindelijk gingen we bij bioboeren kopen, hier betalen we iets meer, maar zij doen al het werk voor ons.

MET JE PORTEMONNEE KIEZEN

Als je alles in de korte keten wil kopen, heb je een iets hoger budget nodig, maar je betaalt voor de toekomst, de planeet en onze kinderen. We

hebben zelf geen groot budget, maar we maken geen exotische reizen, bijvoorbeeld. En korte keten kopen is vooral bewuster kopen, waardoor je ook weer minder verspilt, en zo ook geld bespaart. We kiezen met onze portemonnee allemaal de toekomst die we zelf willen. Mensen hebben vaak het gevoel dat ze geen vat hebben op de dingen, maar dat is niet waar.

HET IS NIET ALLES OF NIETS

Het is ook geen alles-of-niets-verhaal, natuurlijk. Ik koop 100% korte keten op de momenten dat het me lukt. Maar op drukke momenten is het misschien 50%.

JÚLIO

STEUNT KORTE KETEN
MET ZIJN TAPASBAR

Ik heb een Portugese tapasbar in het centrum van Mechelen: Imprevisto. Ik koop alle kleine groenten van de menukaart rechtstreeks bij de boer van Ferm op de markt. Ik pas me met plezier aan hun aanbod aan, want deze smaak vind je nergens anders!

Mijn klanten proeven het verschil met groenten van de groothandel. Het komt me wat duurder uit, maar ik wil kleine producenten steunen. We werken nauw samen.

Korte keten-tips

Tip #1

Geef jezelf tijd om te ontdekken. Je hoeft niet alles te veranderen van vandaag op morgen.

Het hoeft niet alles of niets te zijn, het ene moment in je leven is het andere niet.

Tip #2

Tip #3

Recepten zijn niet heilig. **Vervang in recepten ingrediënten** op basis van wat er op dat moment op het veld groeit. Ga aan de slag met de groenten die je hebt, en niet andersom.

SUZY & ANNEMIE

KOPEN BEWUST EN BUDGET-VRIENDELIJK

Suzy en Annemie kenden elkaar niet voor dit gesprek, maar vertelden samen hun verhaal tijdens het afhaalmoment van Vers Van Hier in Berchem.

ANNEMIE: "Ik noteer elke uitgave die ik doe in mijn boekje, dat heb ik thuis zo geleerd. En zo weet ik dat ik hier 1 euro minder betaal voor een bloemkool dan in de supermarkt. Tenminste, als je seizoensgebonden koopt. Op dit moment zijn de boontjes duurder omdat het nog maar het begin van het seizoen is, bijvoorbeeld. Dan wacht ik nog even af."

"Ik heb nooit een groot loon gehad als alleenstaande verpleegkundige en mijn pensioen is dat ook niet. Thuis hadden we het vroeger ook niet breed. Maar ik heb altijd geleerd om verstandig te kopen. Ik koop enkel wat ik echt nodig heb. En hier kom je niet in de verleiding voor extra's zoals in de supermarkt."

KORTE KETEN KOPEN, VOOR ONS IS DAT VANZELFSPREKEND!

ANNEMIE: "Als kind was korte keten de norm. Mijn grootvader stond op de markt van Aarschot met eieren, kippen en boter van zijn eigen boerderij. In mijn kindertijd gingen we nooit naar de supermarkt. Ik was veertien jaar toen ik voor het eerst een banaan at."

SUZY: "Dat herken ik, mijn moeder kocht ook altijd zo direct mogelijk. Ik ben het zo gewoon, maar ik zou het ook niet anders willen. De kwaliteit is hier veel beter dan in de supermarkt. Alles is zo vers, want het is minder lang onderweg. Het is ook een overtuiging. Ik wil dat het geld dat ik uitgeef aan bijvoorbeeld melk, naar de familie gaat die voor de koeien zorgt."

WE HOUDEN VAN DE PERSOONLIJKE SERVICE

ANNEMIE: "Hier kom je toe en de boeren staan voor je klaar, ze kennen je naam. Je hoeft zelfs niet naar je bestelling te zoeken. Heerlijk toch?"

SUZY: "Vroeger waren de kruideniers hier in Berchem vaak zonen of dochters van landbouwers. Zij kenden hun producten daardoor heel goed en konden er advies over geven. Die service krijg je hier nog altijd, dat vind ik fantastisch. Wanneer ik eens op

zoek ben naar een product dat niet in het aanbod zit, kan ik ernaar vragen. Er is echt geen afstand."

ANNEMIE: "Als ik vragen heb over mijn moestuin, stel ik ze aan Paul, die hier groenten levert. En als hij het niet weet, vraagt hij rond en geeft hij mij de week nadien een antwoord. Hier laten de boeren je proeven van hun producten en zijn ze echt geïnteresseerd in je feedback."

SNELLER DAN IN DE SUPERMARKT

ANNEMIE: "Toen ik nog werkte, had ik vaak niet veel tijd voor boodschappen. Ook dan vond ik dit afhaalpunt veel gemakkelijker en zoveel sneller dan een toertje in de supermarkt. Hier haal ik alles in één keer op."

SUZY: "Helemaal mee eens! Ik ben maatschappelijk werkster en soms loopt mijn werk uit. Wanneer ik hier niet op tijd geraak, stuur ik een bericht en dan mag ik wat later komen."

ANNEMIE: "En oh, de volle smaak van groenten uit de volle grond... Dat is zoals vroeger bij mijn grootvader. Daarom ben ik 15 jaar geleden met mijn moestuin gestart. En sinds ik hier bij de boeren koop, weet ik: Ah, dat bestaat dan toch, die smaak zoals thuis."

Tip #4

Ken je de **seizoensgebonden** groenten nog niet zo goed? Ga op ontdekking en zoek inspiratie, bijvoorbeeld op www.lekkervanbijons.be/producten/groenten/seizoenskalender-groenten

ELIE

VOND ALS NIEUWKOMER DE WEG NAAR KORTE KETEN

Ik kom uit Zwitserland, waar ik geabonneerd ben op een groentepakket van de boer. Ik ben enkele maanden in Mechelen omdat ik hier werk aan een stopmotion-animatiefilm. Tijdens mijn eerste weekend in België kwam ik hier op de markt, op zoek naar lokale producten. Ik vroeg uitleg en de boeren van M'akker vertelden me alles: wat ze telen, en dat M'akker een samenwerking van verschillende landbouwers is.

Op zaterdagen ga ik naar de markt om groenten, fruit en kruiden direct van de boer te kopen. Korte keten kopen is goed voor alles: de lokale economie, het milieu, er is een verbinding met de boer, je praat meer met anderen, de producten smaken beter in het juiste seizoen en er is minder transport nodig.

KERSEN EN ASPERGES

Ik hou ervan lokale groenten en fruit te ontdekken: ik maakte de kersen mee, de bessen... Jammer genoeg was ik net te laat voor asperges!

TARA

OP ZOEK NAAR HAALBARE KORTE KETEN-OPTIES

Ik woon in het centrum van de stad en dan is een supermarkt de handigste optie. Maar ik wil graag meer korte keten en lokaal kopen. Het is ecologischer en ik wil dat onze boeren blijven voortbestaan. Ik vind het leuk te zien waar mijn eten vandaan komt. En omdat het aanbod in de korte keten seizoensgebonden en daardoor beperkter is, koop ik wel eens groenten die ik nog niet ken. Zo is het leuk en verrassend koken!

OP ZOEK NAAR LOKALER EN GRAAG OOK HAALBAAR

Op dit moment ben ik nog erg zoekende naar de verschillende mogelijkheden om lokaal te kopen. Ik

probeerde een tijd geleden om enkel Belgische producten aan te kopen in de supermarkt. Maar dat bleek onmogelijk, het aanbod was er niet. Het moeilijkste aan korte keten is de afstand: korte keten-opties zijn vaak wat verder weg. Ook de prijs zorgt ervoor dat het me niet helemaal zal lukken alles korte keten te kopen. Maar door mijn boodschappen beter te plannen, zie ik wel oplossingen.

Gelukkig heeft mijn oma een grote moestuin en krijg ik groenten van haar. Want die zijn echt zoveel lekkerder dan die uit de supermarkt.

ANNEMIE & PETER

MAKEN TIJD VOOR BOODSCHAPPEN BIJ DE BOER

ANNEMIE: "Wij kopen zo veel mogelijk fruit, groenten en zuivel bij lokale boeren en onze honing bij de imker. Dat doen we allemaal met de fiets. En dat is geen opgave, we kiezen daar heel bewust voor. Ik maak er tijd voor. Telkens ik met de fiets naar de boer ga, is het een uitstap. Je maakt je leven maar zo druk als je zelf wil, toch?"

AAN WIE GEEF JIJ JE GELD?

PETER: "Ik werk in het landbouwonderwijs en daar hoor ik veel verhalen van mijn collega-landbouwers. Ik vind het droevig om te zien hoe weinig geld landbouwers voor hun waardevol product krijgen.

De vraag die je je daarbij moet stellen, is: aan wie geef je je geld? Het gaat om een economische keuze. Als wij er niet voor zorgen dat deze landbouwers het hoofd boven water kunnen houden, wie dan wel? We vinden de prijzen niet duurder. Maar ook al zou dat het geval zijn, dan zouden we nog korte keten kopen.

HET GOEIE VOORBEELD GEVEN

PETER: "We proberen die boodschap ook aan onze kinderen over te dragen. Door onze inkopen samen met hen te doen. En nu ze groot zijn, zien we dat zij ook alles met de fiets doen."

GEERT

KORTE KETEN ONDANKS OBSTAKELS

Ik koop korte keten, want boer zijn is een hard metier, en ik wil hen steunen. Maar ik vind het wel best een obstakel dat je ervoor op verschillende plaatsen moet zijn in plaats van in één supermarkt. Ik woon in de stad, hier zijn overal kruideniers en supermarkten die lang open blijven.

KORTE KETEN-CHARME

Maar dan ben ik hier op de markt en weet ik weer hoeveel charme korte keten heeft! Het is een leukere winkelervaring. Ik ga vanavond bij vrienden eten en maak gazpacho. De boer heeft me net uitgelegd welke tomatensoort ik best kies daarvoor.

Tip #5

Informeer bij jouw stad of gemeente of ze informatie kunnen verspreiden over korte keten in de buurt.

Tip #6

Vind een vorm van korte keten die **bij jou en je leven past**.

Tip #7

Praat erover met je buren, vrienden, familie, collega's. Wie weet zijn zij ook op zoek naar korte keten-oplossingen? Jullie kunnen elkaar helpen.

RONNY

VOELT ZICH BETROKKEN IN DE KORTE KETEN

Je bent via korte keten meer betrokken, je weet meer over welke groenten wanneer beschikbaar zijn, je leert de seizoenen kennen en zo leer je ze ook volgen. In de hoevewinkel waar ik koop, zetten ze bordjes bij de groenten die van eigen teelt zijn. Dat overtuigt me om deze groenten te kopen, ook al ken ik ze niet. Hier word ik verrast: er zijn nieuwe patatten wanneer ik het niet verwacht, dan weer zijn er de asperges... daar word ik blij van. In de supermarkt kan je het hele jaar door alles vinden.

KORTE KETEN IS NIET DUUR

Ik vergelijk geen prijzen met die van de supermarkt, want het gaat om totaal verschillende producten. Ik draai het om: hoe kan iets in de supermarkt zo goedkoop zijn? Je gaat er vanuit dat de prijzen correct bepaald worden, maar dat is niet zo.

VOEDSELZEKERHEID

Ik ben ervan overtuigd dat we korte keten moeten uitbreiden. Zeker als je kijkt naar de oorlog in Oekraïne nu. Het gaat ook om voedselzekerheid. En het geld dat ik hier besteed, blijft in onze economie.

Tip #8

Vind je een wekelijks groentepakket te beperkt, of geraak je niet altijd ter plaatse om het op te halen? Abonneer je samen met een ander gezin, zo kan je wekelijks **afwisselen**.

Tip #9

Weet je niet goed waar te beginnen? **Start in de lente of zomer**, wanneer er op het veld veel groeit en bloeit en de keuze groot is. Of bepaal zelf of je wil starten met een **bepaald product** waartoe je gemakkelijk toegang hebt: groenten, fruit, zuivel, vlees of brood?

SILKE

WIL KORTE KETEN STIMULEREN BIJ HAAR LEERLINGEN

Ik koop zelf niet altijd korte keten omdat ik er te veel voor moet rondrijden. Maar ik doe het zoveel mogelijk. En ik koop hier bij hoefwinkel Polle geitenmelk voor een schoolproject.

Ik geef les in het Buitengewoon Secundair Onderwijs. Ik leg mijn leerlingen uit dat je met deze melk de boer steunt. Zij zullen later ook zelf inkopen doen. Ik zou het fijn vinden als ze dan weten dat er alternatieven zijn. Ik stimuleer hen na te denken over waar zij in hun buurt korte keten-producten kunnen kopen.

DE BOEREN ONDERSTEUNEN

Helaas zijn mijn vriend en ik vaak laat thuis. Dan is een supermarkt een snelle oplossing om alles te vinden wat je nodig hebt. Maar ik heb agro- en biotechnologie gestudeerd, samen met heel wat kinderen van landbouwers. Ik hoorde hen vaak vertellen dat hun ouders er misschien mee moesten stoppen, omdat de prijzen die de supermarkten voor hun producten geven, te laag zijn. Dat brak mijn hart. Ik maakte toen aan mezelf de belofte om later zoveel mogelijk direct bij de boer te kopen en hen te steunen. En dat idee draag ik nu verder uit.

ELS

VINDT ALLES WAT ZE NODIG HEEFT IN DE HOEVEWINKEL

We kopen onze voeding voornamelijk in hoevewinkel Akelei omdat het biologisch is: de producten zijn onbewerkt. Ik ben gezondheidstherapeute en ik word maar al te vaak geconfronteerd met klachten door ongezonde voeding.

MET HART EN ZIEL

Hier doen ze alles met hart en ziel. Ze staan helemaal achter hun producten. Hier staat de deur altijd open, ik voel me hier met open armen ontvangen. Ik zie trouwens dat sinds corona meer mensen hier komen winkelen. Hier kom je kennissen uit de buurt tegen, het zorgt voor sociaal contact.

DE BASIS IS MEER DAN VOLDOENDE

In de supermarkt is het aanbod zo groot dat je in de verleiding komt om meer en ongezond voedsel te kopen. Hier heb je de basis, en die is voldoende voor mij.

SAMENWERKEN AAN EEN ANDER SYSTEEM

Corona heeft ons laten zien dat samenwerken en samenzijn belangrijk zijn. Korte keten kopen voelt aan als een alliantie tussen mij en de boer. Samen werken we toe naar een ander systeem.

KATHLEEN

ONTDEKTE KORTE KETEN DOOR HAAR WERK

Vroeger kocht ik geen korte keten. Tot ik werd uitgenodigd voor de opening van de vernieuwde hoevewinkel Van Elven in Laakdal. Zo ontdekte ik het aanbod. Mijn man en ik stelden vast dat de kwaliteit in de korte keten beter is. Het werd een bewuste keuze: we steunen er de landbouwers in onze buurt mee. Ik ga er nog steeds. Het is een geautomatiseerde winkel met een ruim aanbod van producten van andere boeren uit de buurt én zelfbediening, open van 7 tot 21 uur.

BABBELEN BIJ DE BOERDERIJ

Tijdens de corona-pandemie had ik tijd voor meer korte keten. Zo kocht ik hoevezuivel bij De Ploeg in Herselt. Daar kon ik buiten aan de winkel met

mensen babbelen, wat ik miste. En het deed me deugd er te voet of met de fiets naartoe te gaan.

LANGE WERKDAGEN

Mijn man en ik hebben allebei lange werkdagen. De supermarkt ligt op drie kilometer van waar we wonen en is tot 20 uur open. Voor onze korte keten-aankopen rijden we soms 15 kilometer. Ik vind het een obstakel dat je ervoor naar verschillende plaatsen en verder moet rijden. Maar het is een bewuste keuze, we doen het.

LEO

HERKENT DE SMAAK VAN ZIJN JEUGD IN DE KORTE KETEN

Ik kies heel bewust voor natuurlijke voeding om gezond te blijven. Ik word al wat ouder en ik merk dat ik koeienmelk niet zo goed verteer. Daarom kom ik naar de hoevewinkel om producten van geitenmelk te kopen: yoghurt, kaas en soms een doos roomijs.

Maar er is meer: ik voel ook mijn jeugd in deze producten. Toen ik jong was, woonde ik in Herenthout en kwam de melk van bij de boer, we haalden graan bij de boer en bakten ons eigen brood en we kochten vers paardenvlees bij de slager.

Mijn familie had zelf geen boerderij, maar mijn vriendje was wel

een boerenzoon. Hij mocht pas meespelen wanneer het werk op de boerderij gedaan was. Ik ging dus vaak mee bieten oogsten, hooi laden, ... tot hij weg mocht. Ik leerde daar de echte smaken van natuurlijke voeding kennen en kies daarom al heel mijn leven voor pure natuurproducten.

17 KM VOOR FRUIT EN GROENTEN

Ik ben 89 jaar en heb geen auto, ik doe alles nog met de fiets. Er zijn weinig korte keten-winkels in de buurt. Dus ik fiets 17 kilometer om hier te geraken. Het is meteen ook een uitstap voor mij, want ik blijf graag in beweging.

KARLIEN

COMBINEERT KORTE KETEN MET
EEN GEZINSWANDELING

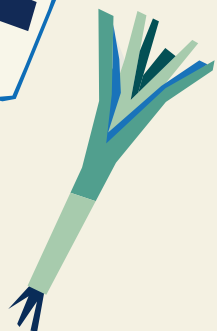
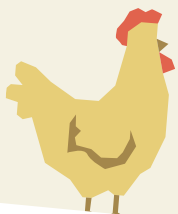
We eten tomaten van Tomaten De Maeyer in Putte, die we kopen via hun automaat. Ze zijn gewoon zoveel smaakvoller dan die uit de supermarkt. En het is een fijn wekelijks wandeltochtje met m'n twee dochters. Het gebeurt bijna dagelijks dat onze jongste dochter van twee jaar zelf in de buggy stapt en roept: 'maten kopen!'. Mijn dochters vinden het fantastisch om zelf de centjes in de automaat te steken en tomaten uit het luikje te halen. En af en toe stoppen ze een tekening in de brievenbus van de boeren: Werner en Hilde.

Tip #10

Maak jezelf vertrouwd met de **prijzen** en **beschikbaarheden** van groenten. Want de prijzen schommelen. Elke groente is op sommige momenten goedkoper en dan weer duurder. Met deze kennis kan je tegelijk betaalbaar en lekker aankopen doen.

KORTE
KETEN

Provincie
Antwerpen